

בש"פ 1693/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 1693/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: פלוני

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ח' באדר ב' התשע"ד (10.3.2014)

בשם המבקשת: עו"ד דפנה שמול

בשם המשיב: עו"ד שרקאוי פאדי

החלטה

לפניי בקשה להארכת מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) בתשעים ימים.

1. ביום 12.6.2013 הוגש נגד המשיב, יליד 1956, כתב אישום המייחס לו עבירות של שידול להתעללות בקטין או חסר ישע; התעללות בקטין או בחסר ישע; תקיפת קטין או חסר ישע; תקיפה סתם; שידול לכליאת שווא; מעשה מגונה בכוח; מעשים מגונים; ואיומים. על פי המתואר בכתב האישום, המשיב עומד בראש קבוצת אנשים הקרויה "ג'מעת מוניב", הכוללת חמש משפחות המתגוררות בשכונת במג'דל כרום (להלן: הקבוצה). נטען כי הקבוצה נהגה לקיים בתדירות גבוהה מפגשים בהם היה המשיב מעביר שיעורי דת ותפילה וכן משיא עצות בעניינים אישיים ובענייני חינוך הילדים. במשך השנים, כך הטענה, התבסס מעמדו של המשיב כמנהיגה הרוחני של הקבוצה שחבריה סרו למרותו ונהגו על פי הוראותיו והנחיותיו, לרבות בענייני חינוך ילדיהם. כתב האישום מחזיק חמישה אישומים במסגרתם נטען כי במשך תקופה של כ-10 שנים דרש המשיב מחברי הקבוצה להשית על ילדיהם עונשים גופניים קשים שכללו, בין היתר, מכות באמצעות חפצים; עונשי כליאה ממושכים; עונשים שכללו מריחת צואה על גופם של הילדים; ומניעת מזון ושתייה מהם. בחלק מן המקרים, כך נטען, ביצע המשיב בעצמו ובצוותא חדא עם חברי הקבוצה את המעשים האמורים. כלפי המשיב אף נטען כי נהג להכות את אחת מנשות הקבוצה (להלן: המתלוננת), לבזותה מינית ולכלוא אותה בביתו.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המבקשת בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים נגדו. בבקשה נטען כי יש נגד המשיב ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות לו וכי קמה נגדו עילת מעצר לפי סעיפים 21(א)(1) ו-21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים. ביום 26.6.2013 הורה בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט ר' שפירא) על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו, משנקבע כי נגד המשיב קיימת תשתית ראיתית לכאורית להוכחת המיוחס לו בכתב האישום. בית המשפט הוסיף וקבע כי פרט לקיומה של חזקת מסוכנות סטוטורית, המעשים המתוארים בכתב האישום ודבר ביצועם כלפי קטינים מעידים על אופיו "המסוכן ונטול הרחמים" של המשיב. עוד קבע בית המשפט כי מחומר הראיות עולה חשש ממשי לשיבוש מהלכי משפט, שכן מהאזנות סתר המצויות בתיק החקירה עולה כי המשיב השפיע על עדות חברי הקבוצה והדריך את חלקם כיצד להתנהל בחקירתם. בהקשר זה הדגיש בית המשפט כי מדובר בעדים שסרים למרותו של המשיב וממלאים אחר הוראותיו באופן עיוור. נוכח דברים אלה קבע בית המשפט כי אין חלופת מעצר שיכולה לאיין את החשש מפני שיבוש מהלכי משפט על ידי המשיב. בצד קביעתו ציין בית המשפט כי ניתן יהיה לשוב ולשקול את שחרורו של העורר לחלופת מעצר לאחר שיעידו 28 העדים הראשונים המפורטים בכתב האישום, וככל שהעורר יפנה בבקשה מתאימה.

3. ביום 22.7.2013 דחה בית משפט זה (כב' השופטת א' חיות) ערר שהגיש המשיב על החלטת בית המשפט המחוזי. נקבע כי המעשים המיוחסים למשיב בכתב האישום מלמדים על רמת מסוכנות גבוהה הנשקפת ממנו, כמי שלכאורה ביצע בעצמו ואף הורה לאחרים הסרים למרותו לבצע מעשי התעללות ואלימות קשים שהופנו ברובם כלפי קטינים. עוד צוין כי השנים הרבות שלאורכן בוצעו המעשים וההשפעה המכרעת שיש למשיב על חברי הקבוצה מעצימות את רמת המסוכנות שלו. לבסוף, צוין כי אין מקום לשחרר את המשיב לחלופת מעצר שכן זו לא תוכל לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו או את החשש מפני שיבוש מהלכי משפט על ידו. לבסוף ציין בית המשפט כי כפי שהעיר בית המשפט המחוזי, לאחר שמיעתם של העדים המקורבים למשיב ניתן יהיה לשוב ולשקול את שחרורו לחלופת מעצר.

4. ביום 25.12.2013 הגיש המשיב לבית המשפט המחוזי בקשה לעיון חוזר בעניינו, שעיקרה טענה לכרסום בחומר הראיות. ביום 28.1.2014 דחה בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט י' ליפשיץ) את הבקשה וקבע כי המשיב לא הצביע על כרסום ראיתי המצדיק עיון חוזר בהחלטה לעוצרו עד לתום ההליכים. עוד קבע בית המשפט כי אין לשקול את שחרורו של המשיב לחלופת מעצר עובר לשמיעת כלל עדי התביעה שאינם שוטרים.

5. משלא הסתיים משפטו של המשיב במהלך תשעת חודשי המעצר, מונחת לפניי בקשה להאריך את מעצרו בתשעים ימים נוספים או עד להכרעת הדין בעניינו, לפי המוקדם, בהתאם לסעיף 62 לחוק המעצרים. לטענת המבקשת, מעשי המשיב ונסיבות ביצועם, וכן הרשעתו הקודמת בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות משנת 2000, מעידים על המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו. עוד טוענת המבקשת כי החשש לשיבוש מהלכי משפט עודנו קיים וכי טרם הסתיימה שמיעת 28 עדי התביעה הראשונים בכתב האישום, שהוזכרו בהחלטות השונות כמפורט לעיל. המבקשת מדגישה כי העדים המשתתפים לקבוצה סרים עדיין למרותו של המשיב, כעולה מהאזנות הסתר בתיק, ומוכרזים כעדים עוינים. לבסוף טוענת המבקשת כי שמיעת ההוכחות במשפטו של המשיב נמצאת בעיצומה וכי קבועים חמישה מועדי הוכחות נוספים הנכללים בתקופת הארכת המעצר המבוקשת. לדבריה, עד כה נשמעו 19 מתוך 28 העדים המדוברים, ועד נוסף עתיד לסיים מתן עדותו במועד הקרוב. על כן, נותרו שמונה עדים שאותם מעוניינת המבקשת לשמוע במועדים הקרובים שנקבעו.
6. בא כוח המשיב מתנגד לבקשת המדינה להותירו במעצר. לטענתו, מאז מעצרו של המשיב עברה תקופה ארוכה של תשעה חודשים, וחרף העובדה שהתקיימו כבר ישיבות רבות, בירורה של פרשה כה מסועפת עשוי להימשך שנים ארוכות. במצב דברים זה, המשיב עתיד להישאר במעצר תקופה ארוכה באופן שיגרום לו נזק בלתי הפיך. עוד טוען בא כוח המשיב כי המשיב הוא אדם מבוגר הסובל ממחלות שונות, וכי הוא חושש להעלות עניין זה בפני שירות בתי הסוהר. לטענתו, החלופה המוצעת על ידו מספיקה כדי לאיין את מסוכנותו של המשיב, ככל שקיימת כזאת. בין החלופות שעלו הוצע כי המשיב ישוחרר וישהה בקרב בני משפחתו בעיר עכו עם מספר רב של מפקחים בצירוף ערבויות שיעמיד. לענין התקדמות ההליך העיקרי טען בא כוח המשיב כי המבקשת לא פעלה לקדם את סיום עדויותיהם של 28 העדים שהוזכרו בהחלטות השונות. תחת זאת, זימנה המבקשת לעדות חוקרים ושוטרים רבים, באופן שפגע באפשרות שחרורו של המשיב. בפי בא כוח המשיב אף טענות לכרסום התשתית הראייתית בהליך העיקרי, אולם כפי שהובהר לו בדיון (וכפי שנפסק לא אחת) טענות אלה אין מקומן במסגרת הליך זה.
7. לאחר שקילת טיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להארכת מעצרו של המשיב להתקבל. כידוע, בבואו של בית משפט זה לבחון בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים – החרג לכלל המתיר החזקתו של נאשם במעצר תשעה חודשים – עליו לאזן בין זכותו של הנאשם לחירות לבין האינטרס בשמירת ביטחון הכלל ובניהול הליך פלילי תקין (בש"פ 618/13 מדינת ישראל נ' אבו עג'ינה, פסקה 6 (31.1.2013)). השיקולים המנחים בעניין זה הם, בין היתר, קצב הימשכות המשפט; משך הזמן שבו הנאשם יושב במעצר; מידת מסוכנותו של הנאשם לציבור ולקרבתו; והחשש מפני שיבוש מהלכי משפט. ככל שחולף הזמן, עוצמת השיקולים הנדרשים להצדקת הארכת המעצר גוברת, ונקודת האיזון נוטה מזכותו של הציבור לביטחון ולמיצוי ההליכים עם הנאשם, לעבר זכות הנאשם לחירות (ראו, למשל, בש"פ 926/06 מדינת ישראל נ' מחמיר (6.3.2006); בש"פ 4449/12 מדינת ישראל נ' אלקינייב, פסקה 10 (26.6.2012)). בענייננו, המעשים המיוחסים למשיב מעידים על רמת מסוכנות גבוהה הנשקפת ממנו, כמי שעל פי המיוחס לו הדרך אחרים ואף ביצע בעצמו מעשי אלימות קשים שכללו התעללות נפשית ופיזית שהופנתה בעיקרה כלפי קטינים, על ידי מי שאמונים היו על שמירת שלומם וכבודם. העובדה כי המסכת המתוארת בכתב האישום התפרשה לכאורה על תקופה ארוכה של כ-10 שנים תוך ניצול השפעתו וסמכותו של המשיב כלפי הקבוצה – אף היא מעצימה את מסוכנותו, ולכך מצטרפת הרשעתו של המשיב משנת 2000 בעבירת תקיפה בנסיבות מחמירות. שחרורו של המשיב אף מעלה חשש מבוסס מפני שיבוש מהלכי משפט. חלק מהעדים שטרם נשמעו מנויים עם חברי הקבוצה הנתונה, לפי כתב האישום, לשליטתו המוחלטת של המשיב כמנהיגה הרוחני. במצב דברים זה החשש מפני שיבוש מהלכי משפט – יש לו על מה לסמוך (ראו והשוו: בש"פ 1907/12 מנה נ' מדינת ישראל, פסקאות 15-16 (13.3.2012); בש"פ 1451/09 פלונית נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (25.2.2009)). כעולה

מהאזנות הסתר בתיק, חשש זה אף בא לכאורה לידי מימוש (וראו דברי השופטת א' חיות בעניינו של המשיב בבש"פ 5040/13 פרחאת נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (22.7.2013)). אשר למהלך הדיונים בבית המשפט קמא, ביום 24.6.2013 התקיימה ישיבת הקראה בה כפר המשיב בכתב האישום, וביום 26.6.2013 התקיימה ישיבת הקראה נוספת שמהלכה קבע בית המשפט 20 ישיבות הוכחות לחודשים ספטמבר-דצמבר 2013. ביום 3.9.2013 החלה שמיעת הראיות, ומאז התקיימו כ-15 ישיבות נוספות. נכון לעת הזו, קבועים חמישה מועדי הוכחות נוספים בתוך תקופת הארכת המעצר המבוקשת. במצב דברים זה, קצב התקדמות ההליך העיקרי מניח את הדעת. נוכח האמור, נוטה הכף להאריך את מעצרו של המשיב וכך אני מורה. הנחתי היא כי יעשה מאמץ להעיד את העדים הנותרים מתוך קבוצת 28 העדים מוקדם ככל הניתן, וזאת בשים לב להחלטות הקודמות השומרות למשיב את זכותו לפנות בבקשה לעיון חוזר לכשתסתיים העדתם.

הבקשה מתקבלת אפוא. מעצרו של המשיב מוארך בתשעים ימים החל מיום 12.3.2014, או עד למתן פסק דין בת"פ 24351-06-13 בבית המשפט המחוזי בחיפה, לפי המוקדם מביניהם.

ניתנה היום, ט' באדר ב' התשע"ד (11.3.2014).

ש ו פ ט